

Melkgeitenhouder **Ton Jansen** kijkt vooruit

“Onze sector mag, zonder gekke bokkensprongen, blijven groeien”

Ton Jansen uit het Antwerpse Brecht is trekker van de werkgroep Geitenhouderij van Boerenbond en behoort tot de eerste generatie professionele geitenhouders van Vlaanderen. Hij zag de sector de afgelopen jaren sterk groeien en hoopt dat de geitenhouderij zich in de toekomst nog meer op de kaart kan zetten. Zelf maakten Ton en zijn vrouw Elly in 2005 de overstap van melkkoeien naar melkgeiten, en daar hebben ze allesbehalve spijt van. Al betaalden ze in de beginjaren leergeld. “Er was heel weinig informatie om op terug te vallen. We hebben de stiel dan ook al doende moeten leren”, vertelt Ton.

Nele Kempeneers

© MARCO MERTENS

Ton Jansen is een boerenzoon die opgroeide op het Nederlandse melkveebedrijf van zijn ouders.

Maar ook zijn broer wilde het ouderlijke bedrijf overnemen, dus kocht Ton samen met zijn vrouw Elly in 1990 een melkveebedrijf in het Antwerpse Brecht. Dat ging goed, maar in 2005 kwam het koppel voor een paar moeilijke beslissingen te staan. “We beschikten niet over voldoende melkquotum om het bedrijf rendabel te houden, de stal was dringend aan een update toe en daarbovenop raakten we 8 ha huurgrond kwijt”, blikt Ton terug. “Aangezien geen van onze vijf kinderen de ambitie koestert om in het bedrijf te stappen, keken we aan tegen een zeer grote investering zonder veel toekomstmogelijkheden om ons melkveebedrijf aan te passen aan de moderne noden. We overwogen dus andere opties, en een daarvan was een overstap naar de melkgeitenhouderij.”

Sprong in het onbekende

Niet zo'n evidente denkpiste, als je je bedenkt dat de Vlaamse geitensector in 2005 nog in zijn kinderschoenen stond. “We gingen ons informeren bij de weinige geitenhouders die we kenden en probeerden bij te leren via het internet en via voorlichtingen. De ondersteuning was beperkt, want ook dierenartsen uit de regio hadden toen weinig kaas gegeten van geiten”, lacht Ton. Maar Ton en Elly zetten door. Ze verkochten hun melkquotum, bouwden een nieuwe stal en zetten hun vergunning over van koeien naar geiten. De 400 melkgeiten werden toen nog gecombineerd met konijnenkweek, maar in 2011 ging het koppel voluit voor de melkgeitenhouderij en werden de stallen uitgebreid. “Op dit moment melken we 625 geiten en voorzien we in ons eigen ruwvoeder en mestafzet.” Groeiambities zijn er niet meer. “We hebben geen opvolging, dus we willen het bedrijf graag onder ons tweetjes

verder kunnen runnen. En dat lukt nu prima”, weet Ton.

Leergeld betalen

In het begin behandelden Ton en Elly de geiten ongeveer op dezelfde manier als ze gewend waren bij hun koeien. “Maar we hebben snel ingezien dat een geit andere behoeften heeft”, vertelt Ton. “Ze is veel fragieler en aanhankelijker. Ik vind het een fijner dier om mee te werken. Maar uiteindelijk blijft melken de basis van ons werk, en dat hebben we altijd graag gedaan.” Zo'n 10 jaar geleden werd de geitenhouderij, door haar kleine omvang, vaak vergeten in de wetgeving. “Dat bood kansen, maar het was vaak ook frustrerend om geen stem te hebben in het debat. Ik heb dan ook bij Boerenbond aangedrongen om een overlegstructuur op te zetten voor Vlaamse geitenhouders. Zo werd de werkgroep Geitenhouderij geboren.” Vandaag is de sector sterk gegroeid en heeft hij zijn plek in de structuren gevonden. Dat weerspiegelt zich ook in het vergunningenbeleid, waar de geitenhouderij nu in klasse 1 wordt ingedeeld en niet meer in klasse 2, zoals voorheen. “Daar hebben we het als sector heel moeilijk mee. Maar we zullen onze inspanningen in de werkgroep verder zetten en de stem van de sector duidelijk laten horen. Ik doe bij deze graag een oproep naar andere geitenhouders om de werkgroep te vervoegen. We hebben momenteel enkel leden uit Antwerpen en Limburg maar willen graag elke Vlaamse provincie vertegenwoordigen in belangrijke dossiers.”

Impact van de crisis

Op het vlak van dierenwelzijn roept de geitenhouderij vandaag (nog) niet veel vragen op in het maatschappelijk debat. “We krijgen regelmatig bezoek van schoolkinderen en andere bezoekers en bij rondleidingen communiceren we heel open over hoe we werken. Ik leg uit dat bokjes hun functie hebben

voor de slacht en dat begrijpen mensen over het algemeen heel goed. Het gaat erom dat dit op een verantwoorde manier gebeurt.” Wat de marktvraag betreft, merkt Ton voorlopig nog geen al te grote impact van de coronacrisis. “Op dit moment zijn er nog geen problemen met de afname van de melk, maar dat zou later nog kunnen komen. De situatie voor collega's die aan de horeca leverden ligt natuurlijk heel anders. Ook de slachterijen liggen stil, dus op het vlak van vleesproductie zitten we momenteel vast. Maar in vergelijking met andere sectoren valt de impact van de crisis voorlopig nog relatief goed mee. Al besef ik dat alles snel kan veranderen.”

Aantrekkelijke sector

De geitenhouderij is de afgelopen 10 jaar sterk gegroeid en heeft ook vandaag nog een gezonde aantrekkingskracht op (jonge) starters. Daar zijn volgens Ton verschillende verklaringen voor. “Enerzijds zijn geiten gewoon heel leuke dieren om mee te werken en zijn ze aantrekkelijk voor startende landbouwers. Anderzijds is er het economische aspect, want de melkprijs zit nu vrij goed”, weet Ton. “Dat is een gevolg van het feit dat de consument steeds meer vertrouwd is met producten van geitenmelk. Vroeger vond je amper één soort geitenkaas in de supermarkt, vandaag is het aanbod zeer groot.” Dat wekt ook de interesse van zeer grote spelers die zich op de Belgische productiemarkt willen storten. “Maar het recente strengere vergunningsbeleid maakt het dergelijke ‘industriële’ bedrijven moeilijker om zich te vestigen. Dat is een goede zaak. Ik ben een grote voorstander van een gezonde groei, zonder gekke bokkensprongen. Op die manier kunnen productie, verwerking en de afzetmarkt zich op elkaar afstemmen en gaan we met de geitenhouderij een mooie toekomst tegemoet.” ■